

Macháček, Jiří

Manuál digitálního katalogu archeologických pramenů

In: Macháček, Jiří. *Břeclav-Pohansko. V, Sídlištní aglomerace v Lesní školce : digitální katalog archeologických pramenů*. Vyd. 1. V Brně: Masarykova univerzita, 2002, pp. 83-89

ISBN 8021028203

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/123285>

Access Date: 21. 02. 2024

Version: 20220831

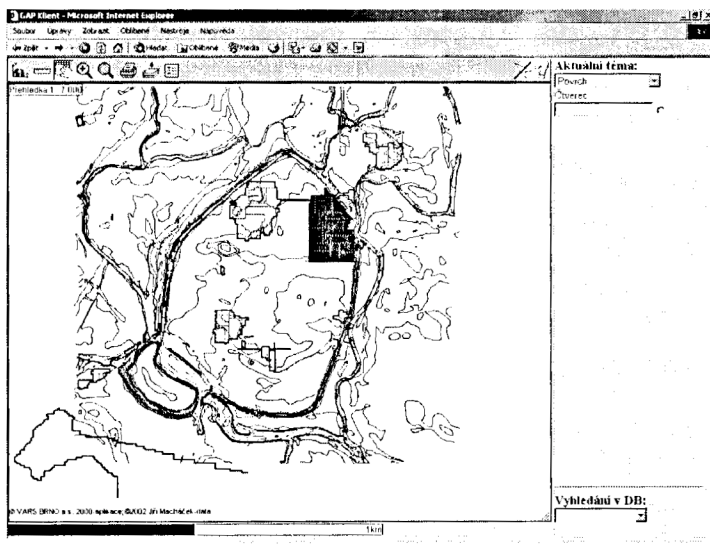
Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Manuál digitálního katalogu archeologických pramenů

Digitální katalog pracuje v prostředí programu Internet Explorer, který je součástí operačních systémů Microsoft Windows. Spouští se automaticky po zasunutí CD do mechaniky nebo spuštěním souboru PohanskoV_titulek.htm. Pro zdárný běh aplikace je nezbytný Internet Explorer ve verzi 5.0 a vyšší. Aktuální verzi tohoto www prohlížeče je možné získat zdarma např. na serveru www.microsoft.com.

Mapové okno

Mapové okno slouží k základní prostorové navigaci a zobrazuje vybranou část mapy. V horní části jsou umístěna tlačítka pro ovládání (jejich název se zobrazuje formou bublinové nápovědy).

- **Ukazovátko** – slouží k dotazování na zobrazené jevy. Zobrazuje se pouze v měřítcích 1:150 a větším (kromě tématu Recenty). Používá se kliknutím do požadovaného místa v mapě. Při nájezdu na geoobjekt s negrafickým atributem se automaticky zobrazí jeho identifikátor v bublinové nápovědě.
- **Souřadnice S-JTSK** – slouží ke zjišťování souřadnic bodů v systému S-JTSK
- **Měření vzdáleností** – slouží k odměřování vzdáleností (s přesností

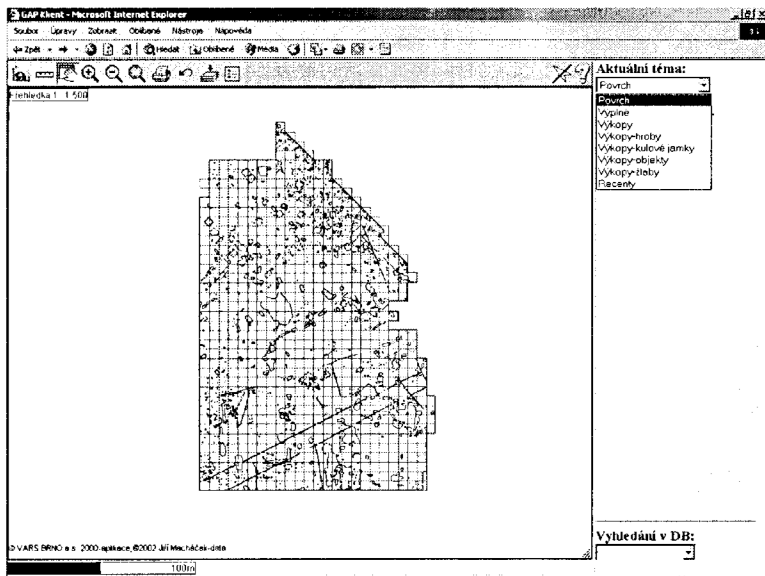
v cm)- kliknutím do počátečního bodu měření a tažením se odečítá vzdálenost, kliknutím do dalších bodů lze kumulativně měřit vzdálenost navazujících úseků. Počítadlo se nuluje klávesou *ESC* nebo dvojklikem na tlačítko měření.

- **Posuv** – slouží k posuvu obrazu – stisknutím levého tlačítka myši v mapě a tažením. V režimu posuvu lze navíc kliknutím pravého tlačítka myši zobrazit nabídku všech dostupných měřítek a přímo je přepínat.
- **Zvětšení** – slouží ke zvětšení zobrazeného detailu – kliknutím do požadovaného středu nového zobrazení. Zobrazuje se jen tehdy, je-li další zvětšení možné. Po jeho zvolení lze stiskem a přidržením pravého tlačítka myši zobrazit rámeček vymezující nově zobrazenou oblast a opakovaným stiskem pravého tlačítka myši volit přímo další úroveň zvětšení, pokud jsou k dispozici.
- **Zmenšení** – slouží ke zmenšení zobrazeného detailu – kliknutím do požadovaného středu nového zobrazení. Zobrazuje se jen tehdy, je-li další zmenšení možné. Stiskem pravého tlačítka lze vybrat ze všech dostupných měřítek a přímo je přepínat.
- **Návrat na začátek** – slouží k návratu k počátečnímu měřítku 1:7000 do přehledné mapy lokality.
- **Tisk** – slouží k vytisknutí mapového okna.
- **Krok zpět** – umožňuje vrátit stav před poslední operací s mapovým oknem
- **Výběr mapových vrstev** – slouží k výběru mapových vrstev, které mají být viditelné. Jedná se o černobílé zobrazení určené pro tisk a barevné zobrazení určené pro práci na obrazovce či barevný tisk. V měřítku 1:7000 až 1:1500 lze zapnout i vrstvu s transformovaným leteckým snímkem lokality.
- **Zobrazení legendy** – slouží k zobrazení legendy prostorových objektů v daném měřítku, tématu a mapové vrstvě.
- **Zrušení výběru** – slouží ke zrušení výběru prostorových objektů, realizovaném na základě jejich lokalizace po vyhledání v DB (databázových tabulkách atributů)
- **Help** – slouží k zobrazení této nápovědy
- **Velikost okna** – velikost grafického okna je možno měnit uchopením za pravý dolní rožek a táhnutím myší

Zobrazení měřítko – v levém horním rohu mapového okna je zobrazeno aktuální měřítko a vybrané téma. Dynamické měřítko je v grafické podobě zobrazeno i ve spodním levém rohu mapového okna.

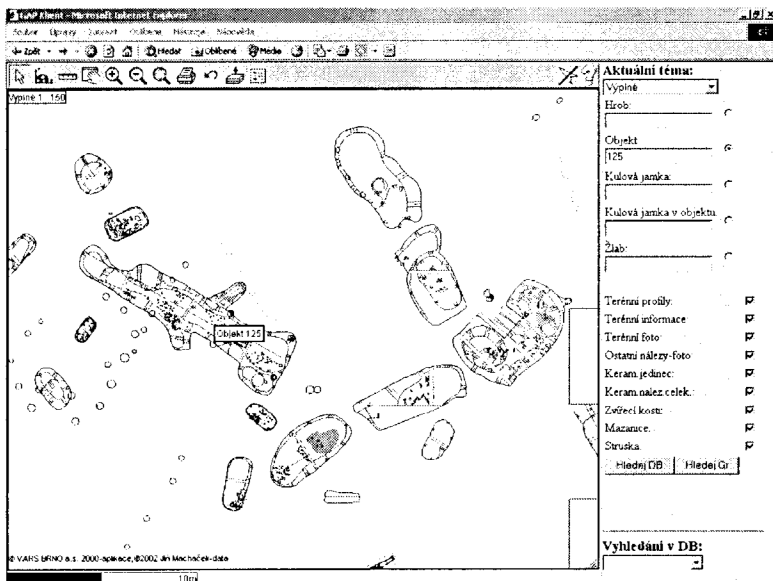
Aplikační okno

Aplikační okno slouží k zobrazování témat, práci s databázemi a vyhledávání geoobjektů na mapě. Je umístěno v pravé části obrazovky.

Zobrazení témat lze měnit pomocí seznamu v nabídce **Aktuální téma**. K dispozici jsou témata: Povrch, Výplně, Výkopy, Výkopy-hroby, Výkopy-kulové jamky, Výkopy-objekty, Výkopy-žlaby a Recenty. Tato témata se v mapovém okně zobrazují od měřítka 1:1500. V menším měřítku je v mapovém okně automaticky umístěno téma Přehledná mapa lokality, v němž lze pomocí **Výběru mapových vrstev** zapnout i letecký snímek lokality.

Lokalizace geoobjektů v mapovém okně a zobrazení jejich negrafických atributů

Ke každému geoobjektu s negrafickými atributy lze zobrazit informace z řady databázových tabulek, které jsou s prostorovým objektem relačně propojeny (viz výše). Geoobjekty je také možno lokalizovat v mapě.

Identifikátor geoobjektu zadáváme do vyhledávacího políčka dvěma způsoby. Je možné ho vepsat manuálně či vložit automaticky tak, že ukazovátkem klikneme na grafické zobrazení požadovaného geoobjektu v mapovém okně. Pro další práci je nutné potvrdit výběr geoobjektu zaškrtnutím přepínače po straně vyhledávacího políčka nebo kliknutím do tohoto políčka. Po potvrzení výběru se ve spodní části aplikačního okna zobrazí nabídky různých druhů informací, které lze selektivně požadovat k danému geoobjektu z tabulek atributů. Pro různé druhy geoobjektů se tato nabídka liší. Po označení zaškrťovacích políček u informací, které požadujeme, a stisknutí tlačítka **Hledej DB**, se zobrazí nové okno **Výpis informací z databází**. Zde jsou vizualizována požadovaná data. Pokud klikneme na zaškrťovací políčka pravým tlačítkem myši, vyberou se automaticky všechny dostupné informace.

U čtverců (geoobjekt G_CTVERCE) z tématu Povrch jsou zobrazována následující data:

Terénní informace z databázové tabulky DB_T_ctverce

Terénní foto z databázové tabulky DB_T_foto

Ostatní nálezy z databázové tabulky DB_N_ostatni_nalezy_foto

U hrobů (geoobjekt V_HROB, K_HROB) v tématech Výplně, Výkopy a Výkopy – hroby jsou zobrazována tato data:

Terénní informace z databázové tabulky DB_T_hrob

Terénní foto z databázové tabulky DB_T_foto

Ostatní nálezy-foto z databázové tabulky DB_N_ostatni_nalezy_foto

Keram.jedinec z databázové tabulky DB_N_keram_jedinec

Zvířecí kosti z databázové tabulky DB_N_zv_kosti

U sídlištních objektů (geoobjekt V_OBJEKT, K_OBJEKT) v tématech Výplně, Výkopy a Výkopy–objekty jsou zobrazována tato data:

Terénní profily z databázové tabulky DB_T_profily_obr

Terénní informace z databázové tabulky DB_T_objekt

Terénní foto z databázové tabulky DB_T_foto

Ostatní nálezy-foto z databázové tabulky DB_N_ostatni_nalezy_foto

Keram.jedinec z databázové tabulky DB_N_keram_jedinec

Keram.nalez.celek z databázové tabulky DB_N_keram_nalez_celek

Zvířecí kosti z databázové tabulky DB_N_zv_kosti

Mazanice z databázové tabulky DB_N_mazanice

Struska z databázové tabulky DB_N_struska

U kůlových jamek (geoobjekt V_KUL_JAMKA, K_KUL_JAMKA) v tématech Výplně, Výkopy a Výkopy–kůlové jamky jsou zobrazovány údaje pouze z jedné tabulky, a to terénní informace z tabulky DB_T_kul_jamka.

Také u kůlových jamek v objektu (geoobjekt V_KUL_JAMKA_OBJ, K_KUL_JAMKA_OBJ) v tématech Výplně, Výkopy a Výkopy-objekty jsou zobrazovány pouze terénní informace z tabulky DB_T_kul_jamka_obj.

K žlabům (geoobjekt V_ZLAB, K_ZLAB) nejsou připojeny žádné tabulky negrafických atributů.

Pokud chceme jednotlivé geoobjekty vyhledat v mapě, musíme po zadání jejich identifikátoru do vyhledávacího políčka a potvrzení výběru stisknout tlačítko Hledej Gr. Požadovaný geoobjekt bude v mapě lokalizován žlutou šipkou.

Výpis informací z databázi

Výpis informací z databázi - Microsoft Internet Explorer

Objekt: 126

Terénní profily

profil: foto
1 foto2

Terénní objekty

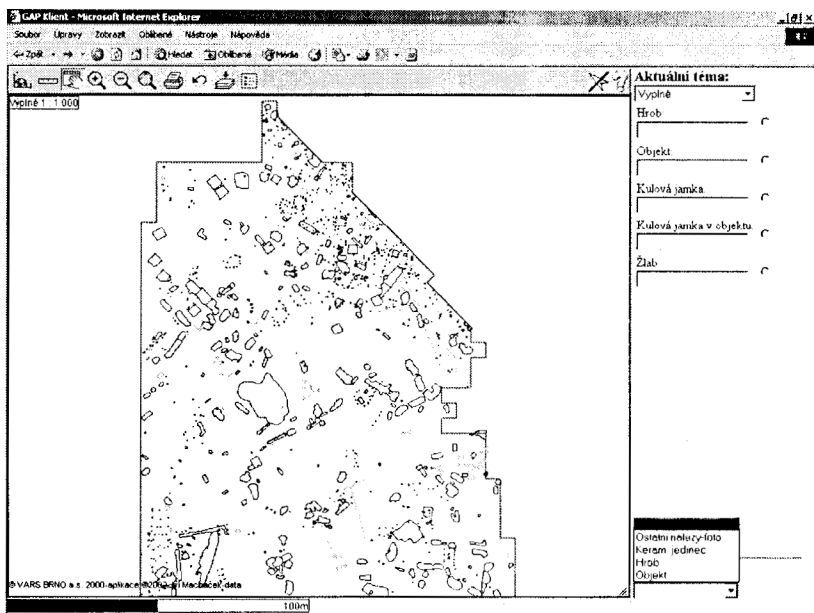
Objekt	Rok	Cislovec	Typ	Stěna 1	Stěna 2	Profil 1	Profil 2	Dno	Úroveň	Orientace	Area	Parametry	Úroveň	Parametry	Delka_uzer	Šířka_uzer	Muska_slu	
126	1901	0 67 73	obdelakovy B 67 - 74, B 68 73, B 66 - 74, B 65 - 74	kolmá přesvícený skáče	kolmá	peckový s stěnou stěnou peckový stěna	peckový s stěnou stěnou peckový stěna	kolmá	peckový	severozápad	62,4V	274203,5	3425,3	6,023		1210	350	40

Terénní foto

Popis foto	Rok	Detail obj./robu/čte	Č. negativu	Foto
výbrání obj. s kontrol. dokv. od SZ	1901	126	30664	foto0
obj. v obryse, od SZ	1901	126	30652	foto1
peco u obj.	1901		30660	foto2
postup vybrání obj. od SZ	1901		30667	foto3
obj. zčisti vybrání, od JV	1901		30686	foto4
obj. zčisti vybrání, od JV	1901		30688	foto5
obj. v obryse, od SZ	1901		30684	foto6
obj. v obryse, od SZ	1901	127	30663	foto7
obj. v obryse, od SZ	1901	126	30661	foto8
obj. v obryse, od SZ	1901	126	30661	foto8

Po stisknutí tlačítka Hledej DB v Aplikačním okně se otevře nové okno Výpis informací z databázi, kde jsou zobrazeny vybrané tabulky atributů k danému geoobjektu. Tato data je možné prohlížet na monitoru počítače či je lze, po označení do bloku, zkopírovat ve formě tabulky do textového editoru či tabulkového kalkulátoru a zde s nimi dále pracovat.

U některých tabulek jsou tučně zvýrazněny hypertexty, přes které se lze kliknutím dostat k dalším relevantním informacím. Jde především o rastrové obrázky (pérové kresby, skenované a digitální fotografie apod.), které jsou v tabulkách označeny obecně jako foto (terénní profily, terénní fota, keram. jedinec, ostatní nálezy), a podrobné popisy drobných a nekeramických předmětů (hypertextový odkaz přes inventární číslo v tabulce Ostatní nálezy). Tato data se objeví v novém okně.

V aplikaci je možné na základě různých kritérií vyhledávat informace z databázových tabulek negrafických atributů. K tomu slouží funkce Vyhledání v DB. Políčko, přes které lze funkci přivolat, je umístěno v dolní části aplikačního okna. Zde volíme, z jakého druhu dat budou dotazy vycházet. Výběr byl omezen pouze na nejpodstatnější údaje, které se váží k ostatním nálezům, keramickým jedincům, hrobům a sídlištním objektům. Po výběru požadovaného druhu dat se otevře nové okno Vyhledání.

Orientace: Tvar: Počet vrstev: Kulové jamky: Otopné zařízení: Konstrukce jiné: Starohradecký objekt: Strážnický nad: Strážnický pod:

Vyhledaj:

lokalizuj všechny objekty (23) lokalizuj všechny čtverce (47) POZOR!!! Lokalizace může trvat delší dobu. Vyčkejte prosím

Terénní objekty

Objekt	Rok	Čtverec	Tvar	Stěny_1	Stěny_2	Profil_1	Profil_2	Dno	Dno_podeř	Orientace
111a	1979	B77-67	obdélníkový	šikmé	šikmé	mísový	neokový s jedním stupněm	konkávní	rovné	SV-JZ
122	1979	B78-73	obdélníkový	kolmé	kolmé	neokový	neokový	rovné	konkávní	SV-JZ
126	1981, 1968	B67-73, B67-72	obdélníkový	šikmé	šikmé	neokový	neokový	rovné	rovné	SV-JZ
127	1981	B68-74, B67-74	obdélníkový	kolmé	šikmé	neokový	neokový	rovné	rovné	SV-JZ
135	1982	B82-74	obdélníkový	šikmé	kolmé, šikmé	neokový	neokový	rovné	rovné	SV-JZ
141	1982	B70-75	obdélníkový	šikmé	nesledováno	neokový	nesledováno	rovné	nesledováno	SV-JZ
148	1984	B64-79	obdélníkový	šikmé	šikmé	neokový	neokový	rovné	rovné	SV-JZ
16	1969	B74-69, B74-68, B75-69	obdélníkový	šikmé	šikmé, velmi šikmé	neokový	neokový	rovné	rovné	SV-JZ
164	1984	B73-76, B72-76	obdélníkový	nesledováno	šikmé	nesledováno	másový s jedním stupněm	nesledováno	konkávní, rovné	SV-JZ

V okně **Vyhledání** lze s pomocí předdefinovaných seznamů navolit jednotlivá kritéria a jejich kombinace, podle nichž mají být z databázových tabulek atributů filtrovány záznamy.

V tabulce **DB_N_ostatni_nalezny_foto** (**Ostatní nálezy-foto**) vyhledáváme podle předmětu a materiálu, v tabulce **DB_N_keram_jedinec** (**Keram. jedinec**) podle typologické skupiny (**Typ_skupina**), výzdobného motivu, okraje, značky na dně a materiálu, v tabulce **DB_T_hrob** (**Hrob**) podle orientace, polhavi, celkové polohy, polohy levé ruky, pravé ruky, levé nohy a pravé nohy, dále podle přítomnosti milodarů a stratigrafických vztahů (**Stratigraficky_nad**, **Stratigraficky_pod**), v tabulce **DB_T_objekt** (**Objekt**) podle orientace, tvaru, počtu vrstev, přítomnosti kúlových jamek, otopného zařízení a jiných konstrukcí, dále podle toho, zda se jedná o starohradištní objekt a podle stratigrafických vztahů (**Stratigraficky_nad**, **Stratigraficky_pod**).

Po stisknutí tlačítka **Vyhledej** se zobrazí tabulka, ve které je zobrazen výsledek dotazu. Tabulky lze opět kopírovat do textových editorů či tabulkových kalkulátorů a zde s nimi dále pracovat. Pokud chceme lokalizovat v mapě jednotlivé geoprostorové objekty, je nutné kliknout na jejich tučně zvýrazněné identifikátory. V případě, že požadujeme zobrazit všechny vybrané geobjekty v mapovém okně najednou, musíme stisknout tlačítko **lokalizuj všechny čtverce/hroby/objekty**. Čísla v závorce nás informují o počtu vybraných objektů. **POZOR!!** Lokalizace příliš velkého počtu geobjektů najednou může trvat neúměrně dlouho a na méně výkonných počítačích nemusí proběhnout vůbec! Vybrané geobjekty jsou v mapě označeny žlutou šipkou.

